

SKRIFTEN vs. JON KVALBEIN; II

Dag Jørgen Høgetveit; juni 2014

"Jeg er ikke teolog", skriver fysiker Jon Kvalbein (Dagen 20.05); "Når det gjelder eksegesi og tros lære, må jeg støtte meg til teologer jeg har tillit til." Hvorefter han skyver frem for seg de døde: O. Hallesby, Fr. Wisløff, C.Fr. Wisløff, Ø. Andersen, L. Michelsen, A. Valen-Sendstad.

"Ingen av disse lærer at universet og jorda er 6000 år gammelt, eller at skapelsen har skjedd i løpet av seks vanlige dager." Men Martin Luther gjør; 'verre' dog: Bibelen gjør.

Kvalbeins aktuelle anliggende er boken "Skapelse og/eller evolusjon - Hva sier Bibelen?"

To "sentrale påstander" i boken er nevnt; en tredje er at "Ingen dyr døde før syndefallet (for ca 6.000 år siden)" (sit. Kvalbein, Dagen 03.06).

"Ingen av disse påstandene om naturen kan forsvares naturvitenskapelig", påstår Kvalbein (03.06), (og det kan så være). "De tre påstandene har imidlertid heller ikke støtte hos noen av de teologene jeg har anført"; denne gang med tillegg av Sigurd Odland.

Kvalbein skriver "Forfatterne gir flere steder sterkt negativ omtale av de som har et annet syn. Jeg synes de skylder å gi et tydelig offentlig svar på følgende spørsmål: Mener dere at de teologene jeg har navngitt ovenfor har sviktet Guds Ord og hører hjemme på feil side i åndskampen?"

Gitt Kvalbeins spesifikke kontekst og kanskje ikke eksplisitte 'premiss', er vel svarene gitt.

Imidlertid er saken mer kompleks.

Jon Kvalbeins syn på "disse påstandene om naturen" følger 'naturlig' så og si, av hans forståelse av Bibelen som "en sann og usvikelig veileder i alt som gjelder tro, lære og liv" (12.05). De listede teologers slutninger utfra Bibelens første blad, følger ikke i alle tilfeller 'naturlig' av deres grunnforhold til Bibelens selvvitnesbyrd.

Jeg er ukjent med at C.Fr. Wisløff eller Ø. Andersen skulle forfekte Jon Kvalbeins 'skriftsyn'. "Blant konservative teologer finnes det forskjellige tanker om rekkevidden av eller grensene for Bibelens absolutte troverdighet. Den vanlige oppfatning hos den "positive" teologi (Odland, Hallesby) er at det kan tenkes feil og uoverensstemmelser i Bibelen i uvesentlige detaljer av historisk og geografisk art. Enkelte av oss viker stadig tilbake for å tale om feil i Bibelen." (C.Fr. Wisløff, Guds Ord står fast, 1966, s.32.)

Bibel-"krisen ligger der hvor den moderne teologi truer selve troens forutsetninger. Det skjer hvor man enten ikke tror den bibelske åpenbaringshistorie, eller hvor den apostoliske tolkning av åpenbaringen blir benektet", skriver Wisløff (s.33); med utilstrekkelig akt på hvordan dette er relevant fra Bibelens første setning.

"Det som hele tiden skjer hos mange moderne teologer, er dette: Et skille blir skjøvet inn mellom det bibelske vitnesbyrd og troen, Vi kan ikke komme til rette med det bibelske vitnesbyrd slik det foreligger. Det må gjøres noe med det først. Det må avmytologiseres, omtolkes - men det kan ikke godtas som det foreligger. Vitenskapens spørsmålstegn er stillet i marginen, og det stillet særlig markert ved de punkter som betyr mest: Jesu fødsel, død og oppstandelse" (s.36-

7). Men forut dette har v"itenskapens spørsmålstegn" affisert det som gjør "Jesu fødsel, død og oppstandelse" relevant.

"Så er det ikke underlig om her blir krise i bibelsynet. Situasjonen er vanskelig. Teologiske studenter og andre oppdras til en bibelskepsis som blir skjebnesvanger for deres forkynnelse." Fremdeles Wisløff (s.37).

Øyvind Andersen "hyller ... ikke den oppfatning at Guds Ord er i Skriften (Bibelen) eller at Bibelen inneholder Skriften, e.l.. Guds Ord - Skriften - Bibelen er identiske begreper" (Troslære §128).

"Det er trist å måtte konstatere at i de siste 150 år har det vært på moten å håne den lære om Skriften som er ført frem her, at det finnes noe som heter ordinspirasjon (verbal-inspirasjon). ... ja, man har ikke unnsatt seg for å si at denne Skriftlære - og Skriftlære er det - strider mot "den enkleste historiske sanndrøhet og redelighet". Særlig har den gamle lutherske og reformerte "ortodoksi((")) fått høre mange vondord og uberettigede anklager for å være "mekaniske". (Et av Hallesbys karakteristika om den gammellutherske teologi)." (§132).

"At den hele Skrift er Guds Ord - ord for ord - betyr ikke bare at den i alle sine ledd taler og vitner om Gud, men at den er ord av Gud som forfatter, ved Gud og fra Gud. Det ligger ikke bare uttrykt i at profetene stadig sier: "Så sier Herren" og angir Ham som den talende. Det sies likefram av Jesus: "Det er ikke I som taler, men det er eders Faders Ånd som taler i eder", og av det Herren sier til Moses: "Jeg vil være din munn og lære deg det som du skal tale". På den måten er Skriften Guds Ord, ord for ord, uten fradrag, uten tillegg, inn i den minste detalj." (§135.)

Herav vil ikke rimelig følge at Bibelen er 'innskrenket' til "en sann og usvikelig veileder i alt som gjelder tro, lære og liv" (J. Kvalbein; jfr. A. Kvalbein/E. Kråkenes: "Vi kan stole på Bibelen alt som er dens fremste mål: Å føre oss til omvendelse og frelse, slik at ..." (Bibelen Ressurs s.xviii)).

P"åstander" som gjengitt av Kvalbein fra boken "Skapelse og/eller evolusjon - Hva sier Bibelen?" følger med rimelighet av Carl Fr. Wisløff og Øyvind Andersens holdning til Bibelen, men ikke av Jon Kvalbeins.

"Også Skriftens selvvitnesbyrd hører med til de ting troen skal holde fast ved. Når Luther sier at Skriften må være sikker og pålitelig, så er dette ikke et postulat ut fra fornuften eller den religiøse følelse, men en enkel følgeslutting ut fra Skriftens selvvitnesbyrd. Den sier jo selv at "det som er skrevet, er skrevet oss til lærdom"; skal vi så ikke stole på at det er sant?" (Wisløff s.56-7.)

"We know from Moses that the world was not in existence before 6,000 years ago." Skriver Luther. Og: "The "days" of creation were ordinary days in length. We must understand that these days were actual days ((his Latin text reads, veros dies)), contrary to the opinion of the holy fathers. Whenever we observe that the opinions of the fathers disagree with Scripture, we reverently bear with them and acknowledge them to be our elders. Nevertheless, we do not depart from the authority of Scripture for their sakes." (J. Sarfati, Refuting Compromise, p.121-2.) (Angående "the fathers" skriver Sarfati f.eks. om Augustin at "he tried to compress the days into an instant, which is diametrically opposite to what long-agers claim" (p.116).)

"Dersom kravet til bibeltroskap innebærer tilslutning til at jorden er skapt på 6 vanlige dager for ca 6000 år siden, setter man ikke bare Wisløff og Andersen utenfor. Unge kan føle seg tvunget til å velge vitenskap fremfor tro. Og man oppretter en ny og kraftødeleggende frontlinje mellom bibeltro kristne som i dag burde stå samlet i kampen mot bibelkritisk teologi, svermeri og gudsfornektende ateisme", avslutter Jon Kvalbein krønikk 12. mai.

Man kan ikke være "bibeltro" uten å være tro mot Bibelen. Kvalbein forsøker være tro mot deler av den.

"Unge" kan lese; de begriper hva teksten hevder på Bibelens første ark. Men i skolen (inkl. presumptivt kristelige, slike som bestyret av Jon Kvalbein og andre) har de forstått at "vitenskap" har påvist en virkelighet i strid med Bibelens ordlyd. Vitenskapelige argumenter som korresponderer med Bibelen, presenteres ikke; de er (som de for meg synes være for Jon Kvalbein i aktuelle debatt) i praksis ikke-eksisterende. Så "Unge kan føle seg tvunget til å velge vitenskap fremfor tro." Det fremstår som eneste redelige mulighet.

I denne situasjonen leverer boken "Skapelse og/eller evolusjon - Hva sier Bibelen" både gode spørsmål ("Hvis Bibelen begynner med eventyr og mytiske fortellinger, hvordan kan vi da tro at den fortsetter med historiske skildringer?" (s.16-7)), og den leverer gode svar.